

Delavnica 3: Odličnost mentoriranja: med neodgovornostjo in birokratizacijo

Vodja: izr. prof. dr. Tadeja Zupančič

V tej delavnici so prevladovali mladi mentorji in doktorski kandidati, prav tako pa so sodelovali predstavniki Agencije za raziskovalno dejavnost RS. Izhodišče delavnice je bil razmislek o tem, kako si predstavljamo dobrega mentorja, poleg tega so udeleženci poskušali odgovoriti na tri sklope vprašanj: o praksah usposabljanja mentorjev, motivaciji za mentorstvo ter odgovornosti za kakovost.

Prakse usposabljanja mentorjev so zelo različne: zunanji strokovnjaki, doktorske delavnice, okrogle mize, nasveti med kolegi mentorji ali zgolj lastne izkušnje mentorja kot nekdanjega mentoriranca. Udeleženci so se strinjali, da bi bilo zelo koristno usposabljanje ob samem začetku pedagoške kariere, nato pa »nadaljevalni treningi« mentoriranja, na primer dvakrat letno. V izogib preobremenjenosti je bilo največ predlogov za več krajših usposabljanj, ki pa naj bodo neformalna, čim manj certificirana, prostovoljna (brez prisile oz. letnega normativa). Pomembno bi bilo zagotoviti, da so predavanja res kakovostna. Verjetno najboljša bi bila kombinacija zunanjih in notranjih predavateljev - notranji zaradi iskanja skupnega jezika oz. navezovanja na skupne referenčne okvire in izkušnje, zunanji pa za zagotovitev manjkajočih usposobljenosti in znanj, ki bi si jih želeli pridobiti. Vsak mentor bi moral imeti ali pridobiti tudi nekaj psihološkega znanja, da bi vnaprej pravilno ocenil, ali sta s kandidatom kompatibilna, da tekom mentoriranja ne pride do konfliktov zaradi prevelikih karakternih razlik ali razlik v načinu organizacije dela. Nekateri doktorandi želijo več svobode, drugi več vodenja.

Udeleženci so menili, da s finančnim nagrajevanjem mentorjev ni nič narobe, vendar pa je ponavadi še pomembnejše osebno zadoščenje. Kaznovanje napak pri mentoriranju je zapleteno, saj morebiten neuspeh ni nujno odvisen zgolj od mentorja, ampak gre za skupno odgovornost mentorja in kandidata. Vsekakor bi se želeli izogniti kontraproduktivni pretirani regulaciji vseh zaradi napake enega mentorja. Na ARRS so imeli včasih črne pike (neuspešen mentor naslednje leto ni mogel dobiti mladega raziskovalca), vendar se ta sistem ni obnesel.

Doktorski študenti so poudarili, da bi potrebovali svetovanje o tem, kaj pomeni doktorski študij, še pred vpisom. Ugotovljeno je bilo, da lahko kandidati zelo dobro predstavijo o doktorskem študiju dobijo na doktorskih seminarjih, ki so odprti za javnost, kar je določeno tudi z novim pravilnikom o doktorskem študiju. Lahko bi vključili tudi obiske Mlade akademije na članicah, da bi se pogovorili o nagradah, svetovanjih ipd. Glede standardov odličnosti mentoriranja lahko z vidika odnosa največ povedo študentje, medtem ko bi bilo treba oceno z vidika strokovnosti prepustiti stroki.